

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 16
sz. a. Ide intézte idő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fo-
gadhatnák el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 19 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyilttér- és
felszámolások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petítor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . . 20-kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legezelszerűben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Az év vége felé.

(Pénzüntézeink figyelmébe.)

Az ó év vége felé jár, közeledik az új; ilyenkor a kereskedő, sőt minden gondos gazda összeállítja mérlegét, a mit követel és mivel tartozik, hogy ki nyomozhassa, gyarapodott-e gazdaságilag vagy nem, s a szerint osztja be a jövő év munkásságát. Azt hittem, alkalmoszerű lesz és nem is érdektelen, megyénk mérlegét is így összeállítani, úgy a mint azt főhitelezeteink mérlegei mutatják. Nem lesz pontos ez összeállítás, tudtam, de meg voltam győződve, hogy lényegében helyes lesz, és kiindulását képezheti az esetleg megindítandó mozgalmaknak. Vizsgálódás tárgyává tettem egyúttal takaréktárainkat is, melyek vagyoni helyzetünknek oly annyira fontos tényezői.

Azon gazdasági romlás, a melyet az 1873. évi válság reánk hozott, csaknem minden téren a hanyatlást idézte elő. Sok vállalat bukott meg, mások esekély vagy éppen semmi jövedelmet hajtóvá süllyedtek, „kevés lett a pénz,” lanyha a forgalom, ezernyi iparos látta kiesni szájából a falatot, mindenütt a hanyatlás szomorú képe tűnt fel előttünk. E sivárságban az egyetlen várt hitelezeteink képezték. A válságot kiállotta mind, derekasan, bő osztalékot fizetett annak utána is mint előbb, ha részvényeik talán nem emelkedtek is, ez nem azok értékének fogyását, hanem a pénz szűkét jelenti. Ok maradtak egyetlen emléke az elmúlt „jó időknek.”

Csak hogy ez intézetek virágzása nagyon gyanus volt, úgy tűnt fel, mintha ki lettek volna a nemzet gazdasági életéből vágva, hogy a baj, mi dult amabban, ne érintse őket. Az organismus

beteg volt, egyes részei még is ép egészséget mutattak, mintha a nedvek és erők, melyek e részeket táplálták a többi részekről vonatva el, azok sinlődését okozták volna.

Tényleg úgy volt, nem csupán nálunk, hanem az egész országban. Az egyetlen osztály, mely a válság után prosperált a capitalisták osztálya volt, a melyhez hitelezeteink is tartoztak.

Érdeklődve első sorban Gömörmege gazdasági viszonyai iránt, vizsgálódás tárgyává tettem hitelezeteink állását, azon politikát, mely képes volt annyi hanyatlás és bukás között sikert és eredményt mutatni föl.

Megvallom, gyanakodva fogtam munkámhoz, mert nem hittem, hogy eredménye bátorító legyen s nem is volt az.

Ismerni óhajtván a megye „mérlegét,” vizsgálat alá vettem a rimaszombati két hitelezetet, a rozsnyói, dobsinai, tornallyai takarékpénztárakat s az általuk 1877-től 1880. végéig követett politikát. (Az adatok a „Magyar Compass”-ból valók.)

A mi takarékpénztáraink is osztóznak azon hibában, a mivel az összes magyar hason intézeteket vádolják: ez az alaptőke esekélye a betétekkel szemben, az ingatlanra adott hitel kiterjedt mérvben üzése, s az általuk adott hitel drágasága.

Hitelezeteink egyike sem rendelkezik több alaptőkével 150000 frtnál, pedig a betétek tetemesek, s a megye első intézete a rszombati takarékpénztárnál 1880. végén 1 millió 304 frtot tettek; csakis ez s a tornallyai intézet gyarapítá alaptőkéjét a fölvelt idő alatt. Azonban ezt nem tartom egyelőre nagy bajnak, a hitelgazdálkodás még nálunk

oly mérvben kifejlődve ninesen, hogy intézeteink váratlan és megsemmisítő rohamoknak lennének kitéve; idővel lassankint e bajt úgy a mint ezt a rszombati takarékpénztár tette, könnyen orvosolhatják.

Határozottan káros azonban az, hogy tjezalógi kölcsönökkel foglalkoznak és pedig a mint a számok mutatják, növekvő mérvben. 1877-ig az érintett intézetek — a dobsinait kivéve — 396 ezer frtnyi összeget adtak ki ingatlanokra kölcsönül, ezen szám 1880. végéig 954000 frtra emelkedett. A mint látni fogjuk, elnyelte a betétek egész szaporodását.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy az ingatlanok átlag soha nem hoznak annyit, a mennyi kamatot ily kölcsönöktől fizetni kell, hogy bármikor felmondhatók lévén, a földbirtokost ez esetben elkerülhetlenül bukásba döntik — fölfedeztük az egyik okot, melyből intézeteink jogosulatlanul huznak hasznot. Annál kétségbeejtőbb e téren az emelkedés, mert a személyes hitelnek csak nem teljes leszállását jelenti, s mert tudjuk, hogy a felvett összegek nem a földbirtok javítására, hanem legfőllebb adóságok prolongatiójára fordítván, az illető birtokosoknak kárát és elbukását idezik elő.

Olecsőbb hitel teremtése, hitelszövetkezetek alkotására nem gondol senki, persze a takarékpénztárak jól jövedelmező részvényesei legkevésbé, — hanem nézik és engedik elbukni az egyiket a másik után, míg az egykor virágzó jólétű családok koldusbotra jutva, szomorú illusztrációi a követett politikának.

A váltó üzlet szintén nagy mérv-

ben virágzik, s újra határozottan a közgazdaság kárára. A váltó a kereskedelem eszköze így jött létre s így ismerik oly országok, melyek egészséges gazdasági élettel dicsekedhetnek, de vajon hány %-a kereskedő azoknak, kik nálunk a váltóhitelt igénybe veszik? Azt hiszem kevés, a többség újra földbirtokos, ki könnyelműen nyul ez eszközöz, mely viszonyaiba nem illik s mely elbuktatja, ha a körülmények nem kedveznek. Itt már nem az intézetek hibásak, hanem az illetők, s a társadalom, mely elítélő szavával őket ez eljárástól vissza nem riasztja. E tekintetben stagnatiót tapasztalhatunk, míg 1877-ben az intézetek váltótárczája 2-021 ezer forintot mutat, 1880-ban 2-092 ezeret; csekély különbség, mely növekedésnek nem tekinthető.

A rszombati takarékpénztárnál 200 ezer frt az apadás, míg az ingatlan kölcsönök 300 ezer forinttal emelkedtek. A rozsnyóinál az apadás csak 21 ezer forint, a többi intézet ezek példáját követi, a tornallyainál azonban az az emelkedés kiválólag ez üzleti ágra esik.

Ezen két üzleti ágból huzzák intézeteink a legnagyobb hasznot, a többiek: értékpapírok vétele, kézi zálogüzlet stb. sokkal kisebb mérvűek, sem hogy itt figyelembe vehetők lennének. Bármily rosszul essék is kimondani, azt hiszem, hogy a busás dividendák esökenni fognak nemsokára, nem csupán azért, mert a hitel egészséges organisatiója mellett a jelzálogi kölcsönök jelen alakjukban fenn nem maradhatnak, hanem mert azon osztály, melyre intézeteink támaszkodnak, meg fogja kölcsönvételeit szüntetni, vagy pedig elpusztul. Ezt föl kell ismerni mielőbb s ehhez képest kell val-

TÁRCZA.

El-el merengek . . .

El-el merengek a bús multakon
S fájón sóhajtván könyezem:
Miként rohantam egykor bős vakon
Jövő után, uttalan téreken.

Vállamra tették a kinkeresztet,
Hogy roskadék büntherbe alatt.
„Horozd békén, ha magad kerested . . .”
Csufolódtak oltár és falak.

Rabruhába bujtattak — ördögök,
Csalogatva égbe — poklon át;
Igérgettek mennyei örököt,
Adtak pedig — tövis-koronát.

Megrabolták arany ifjuságom
S kejelegve nézték kinomat;
Ha-ha, ha-ha — volt válasz, ha átkom
Megesörgeté szolgál láncomat.

Örült voltam, nem tudám, mit teszek,
Mégkötötték mind a két kezem,
Sirva nyögtem . . . megnyiták a sebek,
Látszott a vér a fehér mezen.

Elszörnyedtem és szabadba vágytam,
Embereknek igralmát lesém.
Odahagytam annyi jámbor társam . . .
Mulassanak az „égi” mesén.

Nem ábrándot, nem beteg agyrémet
Kergetek én; csaképp el veled!
Börtön, békó szivemet törné meg
Pedig e szív világot szeret.

Fóthi Béla.

Margit asztalára.

(A szerelem rózsalevelei.)

IV.

Szilárd szerette Henriettet, Henriette megakart halni Szilárdért s rávette az utóbbit is, hogy legyen öngyilkos. Megmentették mind a kettőt. Szilárd czél nélkül szeretett, mert a leányt báróhoz adták, — de még a jegyváltás előtt is bizott imádjatában, aki megígerte, hogy mindig és mindig szívből a Szilárdé marad, s ez akkor csüggedjen el csupán, akkor ne számíton már ő reá, ha valaha egy szót, egy lemondásra kényszerítő szót lát tőle leírva . . . . .

Az ifjú kérte azt a szót; megkapta. Saját szerelmi postai küldeményeinek hátára lett felírva, nem reszkető kézzel, nem kicsikarva, szép gömbölyded női kézvonásokkal . . . . . „Mysarthim.” Egy csillagnak a neve, talán hulló csillag . . . . . Szilárd örökre lemondott, Henriette örökre szerette őt . . . . .

Ismered e leirt epizódot, olvastad a „Szegény gazdagok”-at.
Szegény gazdagok!

Szilárd és én — annyiban hasonlítunk egymáshoz, hogy ő soha nem beszélt Henriettével, én soha nem beszéltem — veled. Szilárd látta őt és kész volt meghalni

értte. — én láttalak téged, szeretlek és szerelmemben meg tudék halni érted. Szilárd fiatal volt, nem könnyelmű, nem bohó — komoly a kétségbeesés; én is fiatal vagyok, nem könnyelmű, nem bohó, komoly a szerelem kétségbeesés. Szilárd letudott mondani egy lény kedvéért s érzeteit soha többé nem pazarolta másra, még akkor sem, mikor boldogtalan kedvesének fejjéről már szabadságában állott lebontani az özevgyi fátyolt, — én is letudok mondani rólad, ha úgy akarod, de meg tudom tagadni szivemet, ha azzal a „Mysarthim” — esillaggal kiütösz a szerelem paradicsomából . . . . . Rajtad áll, hogy Henriette légy!

„Furesa lény ön” — kiáltod felém, nem is ismer, nem is beszélt velem, és mégis . . . . .

„Imád” — nemde ezt akartad mondani? Imádlak, mert istennöm vagy, szeretlek, mert ismerni tanultalak; feláldozom magam érted, mert arra érdemes vagy. A hozzám hasonló lény nem ismeri a prózaiság rongymezét, a szív érzelmeinek örökös rabja, hitet keres, nem tudást, hamar és sokat remél, boldogságot képzel, — habár okai volnának pessimistának lenni a csalódások után. A szoborba is szerelmes tud lenni az ember, pedig attól viszonzást nem várhat; egy arezkép is örülté tudhat tenni, a nélkül, hogy valóságát láttuk volna. Olyanról is olvastam már, ki halottba szeretett belé, s midőn kiterítve volt a ravatalon, fejjéről lopta el a koszorút, szerelmének örök emlékeül . . . . .

Én szeretni tudok, hogy rövid boldogság után örök szerencsétlen legyek; szeretlek téged, hogy ne szerethessek soha senkit; akar-

lak szeretni — ismeretlenül s épp e miatt reménytelenül, rólad gondolkodom szüntelen, hogy felőled álmodjam, valót kergetek, test után futok, hogy édes valótlanúságokat, boldogító gyönyöröket alkosson fáradhatlan képzeletem. Azt szeretem álmodni, hogy téged egekbe visznek angyalok, hogy utánad én megyek, — ismét, hogy velem vagy, magamból vonlak, örülten csókollak, szenvedélyesen tartlak, nem bocsátlak el, míg beteg szivem meg nem szakad, esökölő ajkamon ki nem roppan a tulvilágba szaladó lélek. Ilyen álmok után, képzeletted, minők az én ébredéseim, az én nappalaim.

Ha valaki, például pajkos, vig kedélyű s okos szemű test-véred felolvassa előttem e csapongást, mosoly szalad végig ajkaidon vagy egy köny gördül ki méla szemedből, — a mosolyt megboesátom, a könyvet emlékeim közé teszem el, mint a legdrágább gyöngyöt. Ebből láthatod, hogy ez egyszer inkább fájdalmat kívánok tőled, de ismétlem, hogy csak ez egyszer, különben úgy szeretném, ha kétkedő remények helyett valóban gyönyörködhetsél, úgy óhajtom, hogy halavány arezodról eltűnjék a mélaság bús kinyomata, úgy epedek, hogy más szímben álljon előttem a világ, — sirj, de ne a fájdalom, ja szerelem, a boldogság könyveivel, alkoss ábrándokat, de ne a jövő rovására. Te szépnék, jónak, gazdagnak születél, veled született a jog is, hogy az egész életben boldog és szerencsés légy. Az én szenvedéseim árán légy te boldog, én ugyanis átjártam már a türelmem iskoláját.

Avagy talán csak én hiszem, hogy te szomorú sorsban élsz, — a „látszat esal” té-

toztatni intézeteink szervezetén; jelen alakjukban képezhetnek egy időre kiegészítő eszközt, de nem lehet számitani rá, hogy ha gazdasági életünk szabályos mederbe tér, ily alakban fennmaradhatnak.

A mi pedig illeti azt, hogy mily mérvben terjesztik a takarékoságot, arra feleljenek a számok. 1877-ben a betétek összege a fenti intézeteknél 2688 ezer forint volt, 1880. végén 3147 ezer, a gyarapodás mintegy 460 ezer forint. Könnyen elhinnők, hogy örvendetes jelenség, de csak egy lapot kell fordítanunk, hogy meggyőződjünk az ellenkezőről, mert e szaporodás csak látszólagos, új adóságok felelnek meg neki. Földbirtokosaink közül sokan fedezik igényeiket a m. földhitelintézetből, melynek megyénkben 1877-ben 821 ezer forintja volt elhelyezve, mi azonban 1880. végén már 1115 ezer frtra emelkedett, tehát csak nem teljesen absorbeálta a betétek szaporodását. Tudjuk, hogy sokan fordulnak bécsi intézetekhez s nincs okunk kételkedni rajta, hogy növekedő mérvben.

E tétélekből azt hiszem, összeállítva megyénk mérlegét, kimondhatjuk, a mit mindenki érez, hogy adósodunk, hogy terheink főleg ha a sok, nagy részben ismeretlen uzsora adósságot számításba vesszük: növekednek s szaporodásukkal nem áll arányban a vagyon gyarapodása. Kimondhatjuk azt is, hogy ennek elejét venni részünkről nem történik semmi, sőt hogy ez ismert és általános érzett tényt eddig határozott adatokra fektetve, nem constatálta senki.

E bár hézagossal ismertetéssel ez megtörtént, — vajha ez a baj megszüntetésére irányuló kezdeményezésnek lehetne kiinduló pontja, vajha a fölismerés erőt szülve tettekre buzdítaná a hivatottakat. Csak úgy, ha bővebben, több komolyság és szakismerettel foglalkozunk gazdasági bajaink és azok orvoslásával, csak akkor fognak nekünk a jövő karácsonok igazán jó új éveket hozni.

A közigazgatási bizottság ülése.

R.-Szombat, decz. 12.

Elvők: Fáy Gusztáv főispán. Jelen vannak a hivatalosok részéről 10-en, a választottak részéről 5-en.

Szontagh Bertalan alispán havi jelentésében a bizottság figyelmét a megyék háztartásának rendezésére vonatkozó s az országgyűlési képviselőház közg. bizottságában jelenleg tárgyalt törvényjavaslata s annak mellékletére hívja fel, mely szerint megyénkben jövőre is csak két árvászeki ülnök, s a közigazgatásnál két jegyzői állomás szervezték rendezésére, pedig a felszaporodott s minden újabb törvények által fokozódó munkát két jegyző-

ged illetőleg is valóra vált, — csak én mutatom hamis tükrét lelkednek, belsejüknél? Arcodat, szemedet, ajkadat, mindenedet hamisan látom vagy csak akkor nézsz ki oly mélabusnak, ha sötétben rém tekintesz? arczod elborultnak nem látja más, csak én? szemed könnyel telnek csak én? Így sem bánom. Csak én lássam rajtad a bánatot, fényleni könyeidet, — valóban pedig boldog, igen boldog légy, vidám mosolygással, szívifjító meglepéssel — olyan tiszta lélekkel kívánom, a minő az én szerelmem. A ki a rózsás jelent ismerte, élvezte már, tudja kívánni másnak is. . . .

Befejeztem, de még van mondani valóm. Ezek a levelek igen szerény czélt szolgálnak, nem vágyaim megtestesítésére törnek, nem magas érdekek betöltésére vannak megírva, csupán egy kis helyet kérnek asztalodon, nem is asztalodon. Hadd lássa, hadd olvassa mindenki; megíthatja, de el nem ítheti szerzőjüket, kinek nevét (az Istenen kívül ugye tudja még más) nyílt vallomással teheted, elnevezhetsz ostobának, bohónak, agyremkergetőnek, önhittnek, — a minék tetszik. Tedd asztalodra a mellé a kép mellé, s ha elmerengsz ez utóbbinak szemléletében, fejed megfájdul nézésében — vedd elő, olvasd el, sokról fognak regélni neked, multról, szerelemről. Ha vészek rémitenek, viharok bánatnak (tudod, abban a korban, a mikor a piros, rózsaszín képű leányból sápadt, hervart arcu aszszony lesz), jobban fogsz törődni velők s viharokat átél, vészeket átküzdött halvány írójukkal, kitől a „nagy szív“en kívül az alkotó mindent megtagadott.

veit elvégezni, ma már a lehetetlenségek közé tartozik. Felhívja a bizottságot, hogy, mivel a legközelebbi közgyűlés csak márczius vagy aprilis hóban fog megtartatni, a mikor a javaslat már törvényvé vált, az ügy sürgősségénél s az 1876. évi VI. t. cikkben megadott jogról fogva, a 3-dik árvászeki előadói és 3-dik aljegyzői állomás rendszeresítése iránt, a m. kir. Belügyminiszteriumhoz felirat intéztessek. Helyesleg fogadtatott s a felirat már elkészítetett.

A m. kir. adófelügyelő jelentéséből kiemeljük, hogy november havában befolyt adó 127031 frt. — a behajtás a kedvező időjárás folytán eredményt mutat, — a hadmenetességi díjból bejött nov. hóban 3473 frt.

A kir. tanfelügyelő bejelenté a megye 1880/1 évi népoktatásügyi állapotát. (Jövőre egész terjedelmében közöljük. Szerk.) Kiemeljük egyelőre, hogy a megyében 207 tanintézet van; 95 r. cath., 3 g. cath., 68 hely., 116 evang. és 3 izr. Jelleg szerint 298 elemi, 2 polg. 2 kereskedelmi, 4 ipariskola és 1 tanitónőképzede. Tannyelv szerint 157 magyar, 5 magyarnémet, 68 magyartót, 83 tót, 1 némettől iskola.

A kir. mérnök nov. hóban a törvényhatósági utak fenntartására beosztott közmunka erők átvételével volt elfoglalva.

A kir. ügyész havi jelentése szerint, nov. hóban elszállított az illavai m. kir. orsz. fegyintézetbe 1 — a kassai kir. ügyészségi fogházba 3 fi fegyenez. A pelsőzi fogházban a kosárkötési munkázlet folyamatban van. A rablétszámot illetőleg Rimaszombatban vizsgálat alatt lévő fogoly 14 fi, 2 nő, — elítélt fegyenez 32 fi 8 nő. Pelsőzön 21 fi 3 nő.

A tiszti ügyész előadja, hogy a lefolyt hó végével egy polgármester ellen közg. uton keresztülvitt nyomozat lett a közgyűlésnek indítványtétel véget kiadva, melyben azonban, miután a nagyerjedelmi vizsgálati ratoknak a csatolt számadásokkal leendő összegegyeztetése elkerülhetetlenül szükséges, még eddig az indítvány be nem terjesztetett.

A közp. árvászeki elnök jelenti, hogy a gyámhatóság munkássága igénybe volt véve a belügyminiszter azon rendelete által, mely szerint az 1867. évtől vezetett gyámintézet mérlegek részletes kimutatása évenként elkülönítve rendeltett felterjesztetni, — 1873. évtől ki is állítottat, a megelőzőt évekről azonban külön gyámintézet kimutatást összeállítani már csak azért sem lehetett, mert külön gyámhatóság nem lévén, az árvaértékek a volt megyei törvényszék által a polgári s bünyfenítő tétélekkel együtt kezeltetett.

A megyei főorvos jelenti, hogy a közegészségi állapot nov. hóban elég kedvező, a halálozás mérsékelte volt. Uralkodó körnemtő hurutos lobbos jelleggel birt; az állategészségi viszonyok is kedvezőnek mutatkoztak.

A regale-ügy rendezéséhez.

Minden államhatalom főfeladatának és törekvései végeztéljének tekintik, azon feltételeket létesíteni, melyeknek segítségével a nemzet gazdasági viszonyainak felvirágzása és anyagi jólétének emelése, úgy biztosítása előmozdítottatik.

Eme magas eszméktől volt áthatva törvényhozó testületünk akkor, a midőn az 1848. évi IX. törvényezikket megalkotta s ezzel egyidejűleg oly intézményt szüntetett meg

Isten veled! Még egyet: ha valamikor beszélni fogsz velem, vagy valaha — tán halálos ágyamon — kérni foglak, ne tagadj meg tőlem egy szót, kimondva vagy leírva... „Mysarthim“ vagy „Venus“? . . .

Készítsük a karácsonfát.

(Asszonyoknak s lányoknak való.)

Az ős viharai letarolták kertünk ékeit, az utolsó virágot is rég elhervasztá az első téli éjj jéglehellete, a remény színe végekép kihalt, csak a téli zöld folyja még körül a sírokat, csak a folyondár simul a fák kopár törzseibe, csak a fényő örök zöldét kiméli a vihar, mert hiszen ágaiból lesz a legdicsebb fa, a tél ékessége, a család öröme, a karácsonfa. O, pihenjétek csak ti kedves fák, zöld lombjaitok a nyáron át eléggé gyönyörködötté szíveteket s szemüket. Míg ti a jövő tavaszról álmodozva szunyadtok, addig mi a karácsonfát ékesítve, letűnt tavaszunkra emlékezünk s a kisdetek örömeiben újra érezzük a gyermekkor édes boldogságát.

A karácson a legkedvesb, legszentebb ünnep, legszentebb, szívünk legédeseb emlékei hozzá vannak esatolva. A karácson a kisdetek ünnepe, a karácsonfáról e szent szavak sugároznak felénk: „boesásatok hozzám a kisdeteket, mert övék a mennyeknek országa“ és újra gyermekeké leszünk, mi is szívünkben érezzük a mennyeknek országát.

Jertek hát kedves anyák, ékesítsük a ka-

rókrokra, mely intézmény a hozzá kötött személyes viszonyoknál fogva, az ország lakosainak legnagyobb részét, erkölcsileg súlyosztette és szellemileg eltompította. Tehát megszüntetett egy oly intézményt, mely már akkori viszonyainknak és a kor követelményeinek meg nem felelt.

Hogy mily óriási mérvű volt hatása és hordereje a jelzett törvényeziknek az ország nemzetgazdasági életére és anyagi jólétére, azt e helyütt esetelni feleslegesnek tartjuk, miután ez köztudomású.

De ép úgy, amint deprimáló hatása volt a multban fentebb jelzett, és az 1848. IX. t. cz. által megszüntetett intézménynek, nem erekeleyebb kártékony hatással volt és van — minden eddigi törvényhozásunk daczára — a jelenkorig fentartott és az urbéri viszonyok arult tradíciójaként fennmaradt kir. kisebb haszonvételek (Regale), jelesen pedig az italmérsi jog.

Habár elismerjük, hogy ezen jog, mely az 1550. évi 36. t. cz.-ben gyökerezik és megerősítést az 1598. évi 35. t. cikkben leli, az akkori kor viszonyainak, követelményei és jogigényeinek tán megfeleltetett és megfelelt, de ismét ki kell emelnünk azt is, hogy annak további fenntartása éntizedek óta, de különösen mai napság már miben sem leli alapját.

Hogy mennyire nem a mai kor követelményeinek megfelelő intézmény ezen még fentartott jog, kitűnik abból, hogy hosszú évek során szakadatlanul találkoztunk törvényes intézkedésekkel, melyek mindannyia hangsúlyozza ezen jog szabályozásának szükségességét, azonban — fájdalom — egyéb intézkedések hiányában, annyiszor a mennyiszter, az eddigi vagyis az évszázadokkal ezelőtt alkotott törvények határozatai tartattak meg épségben és erősítették meg s lényegtelen változtatással ma is ezek szolgálnak zsinórmértékül.

Ily értelemben intézkedik az e tárgyban hozott 1836. VI. t. cz. 2. §-a, az 1853. évi márczius hó 2-án kelt urbéri nyiltparancs 23. és 24. §§-ai, az 1859. évi december hó 20-án az iparrend tárgyában kelt nyiltparancs VIII. cikke s maga az iparrend 28. és 29. §-a, nemkülönben az ötvenes évektől egész 1860-ig kelt számos miniszteri és felsőbb rendeletek, valamint a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1868. évi július hó 7-én 13713. sz. a. kibocsátott körrendelet, ugy az ezt hatályon kívül helyező és 1876. évi december hó 31-én 59560. sz. a. kelt körrendelet.

Végre mint e jog tárgyában utolsó törvényhozási utáni intézkedés, az 1871. évi 53. t. cz. 5. §-a foglal helyet. Itt is, mint egyebütt világosan kitűnik, hogy az urbéri kapcsolattól eredő összes jogok és kötelezettségek teljesen elenyészttek, csak a kir. kisebb haszonvételek — bár törvényhozási utáni rendezésének szüksége hangsúlyoztatik — ismét fentartattak. Épen ezen a regale tárgyában egymásután következett számos intézkedések szükségessége igazolja, hogy a regale a mai viszonyoknak már egyáltalában meg nem felel, a mai cultur állapotokkal össze nem egyeztethető: — minek folytán elvégre eljöttnek hiszszük azon időpontot, hogy végre valahára ezen az országra oly annyira neheztülő visszás helyzet és állapot törvényhozásiilag végörvényesen megoldassék, s mint az urbér eddig kiüríthetlan maradványa végleg megszüntetessék.

Ezen nem helyi, hanem országos érdekű, s ma már életkérdéssé vált állapot megszüntetése iránti kérelmünk támogatására az alábbi indokokat soroljuk fel.

rácsonfát, engedjétek, hogy segítségükre legyenek e kedves munkában.

A karácsonfa ékesítéséhez nem szükségeltetnek drága holmik; egészen érdektelen csekélyeségekből oly esinos s kedves tárgyakat készíthetünk, melyek a csodafát a legpompásabban díszítik; üveggyöngy, sodrony, tarka s aranyos papír, arany s ezüst por, színes szalagcskák s gyertyák azon varázs szerek, melyekkel izlés, ügyesség és szerető kezek a karácsonfát a föld minden fá fölé emelik; minél tarkább a karácsonfa annál szebb; azért sok színes zászlócskával igen emelhetjük ékességét, melyeket piros, fehér zöld fényezett percel-darabkákból vékony papírcsíkhoz ragasztva s arany ezüst porral ékítve, könnyen készíthetünk. ezekkel s néhány tarka papírból kimetszett virággal betölthetjük azon hézagokat, melyeket az aranyos dík s almák nem foglalnak el. Színes papírból igen esinos kosárcákat is készíthetünk, melyek ezürcsókákkal s aranyos holmikkal megöltve, a karácsonfa igen kedves díszít képezik; készítsük pedig a következő módon eszközölhető: négyszögletesre vágott színes papírdarabot háromszor összehajtsunk oly módon, hogy mindháromszor háromszöget képezzen, ekkor éles ollóval azon hegyén, mely a négyszögletes papírnak éppen közepén van, először balról jobbfelé oly mélyen belevágunk, hogy a papírnak csak igen csekély összefüggő része maradjon, ekkor jobbfelől az első vágáson csak valamivel felleb, viszont balfelé szintoly mély vágást teszünk, ezt így folytatjuk, míg a papirosban tart, ha ezt vigyázattal szétbontjuk, meglepetésünkre esinos kosárka kerül ki

Ugyanis már az 1848. évi IX. X. és további törvényezikkek — a kor kívánalmainak megfelelőleg — határozott czélul tűzték ki, az urbér és ezzel kapcsolatos összefüggésben álló, összes jogok és kötelezettségek végleges megszüntetését, s habár a regale tárgyában specialis intézkedést nem is tartalmaznak a hivatkozott ezkek, de a törvény szelleméből világosan kitűnik, hogy a törvényhozó testület intenciója ezen jog megszüntetésére is kiterjedt.

Ehhez képest a hivatkozott törvényezikkek nem a holt betűk és a szó szerinti értelemben veendő és itélendő meg, hanem igenis a törvény szelleme és czélja, ugy a törvényhozó testületnek abban kifejezett szándéka szerint bírálandók el.

Már pedig ha a jelzett törvényezikkek irányát, indító okait és a keletkezésnek körülményeit tekintetbe vesszük, minden kétséget kizárólag azon végeredményre jutunk, hogy a törvényhozási szándéka az összes, az urbérből eredő jogok és kötelezettségek, és így a „Regale“ végleges megszüntetésére is irányult.

Mert a mennyiben a törvényhozási az urbér egyéb intézményeit a kor szellemével és nemzeti fejlődhetőségük főfeltételeivel már akkor összegegyeztetetők nem találta és tartotta: ugy bizonyára a regale — mely egykoru intézmény — sem felelt meg, de még kevésbé felelt meg ma a kor szellemének és kívánalmainak de legkevésbé a nemzetgazdasági alaptételeinek.

Nemkevésbé harezol a regale végleges megszüntetés: mellett annak jogellenessége a jelenleg fennálló törvényes intézményekkel, — mert míg egyrészt törvényeinket szabad szellem lengi át, s ezt fennea hirdetjük, és jogviszonyaink ehhez képest alakultak át; — addig másrészt ezen mondhatni majdnem ó kori intézmény, az ország lakosai legnagyobb részének jogait ma is esorítja nemcsak, hanem nemzetgazdasági szempontból az anyagi jólétet, a gyarapodást határozottan alássa, s a gazdasági vizsgálás helyett a pusztulást idézi elő.

Ezt bizonyítja, és nyomós érvekkel támogatja, a borvidékeket beutazott kormánybiztos ur legutóbbi jelentése is.

A regale törvényhozási utáni végleges rendezése — illetőleg megszüntetésének égető szükségességét igazolják az évek során át az ország minden részéből beérkezett panaszok a bérlők visszaélése, jogtalan zaklatásai folytán beállott jogellenes és visszás állapotok miatt, s az ezek következtében folytonosan ismétlődő országos mozgalmak.

Minden intézmény egyik főkölléke, hogy az arányos és igazságos legyen, amde ezt a regaléval egyáltalában fel nem találjuk, mert az ez által az ország lakosaira rótt teher, nem mint más terhek általános alkalmaztatnak, hanem az ország lakosainak bár igen jelentékeny részét, de nem az egészet terheli, — jelesen terheli a kereskedelmi világ bizonyos részét, és még számosabb az ország lakosainak ezen iparágban foglalkozó iparosát, minék folytán ezen egyenlőtlen felosztás, ugy a kereskedelem, mint iparra nemcsak zsbabstól fog hat, hanem kiszámíthatatlan kártékony hatással bír.

De nem is igazságos, mert míg más kereskedelmi vállalatoknál és iparágaknál — így különösen az 1876. évi 59560. sz. körrendelet 2. pontja értelmében kereskedőknél, a kik saját bortermeletünk és szesziparunk rovására, külföldi borok és egyéb italokkal szabadon

kezeinkből, a vágásokat minél közelebb tesszük egymáshoz, annál esinosb az egész, azután színes szalagokkal keresztülfonva, még ékeesebb lesz.

Szebb kosárcákat készíthetünk sodronyra fűzött színes gyöngyökből.

A karácsonfa még egy kedves ékességét akarom megemlíteni, ez egy oly lágy, gyengéd lapda, melyet bátran adhatunk a legpárányabb gyermekkézbe is; röviden leírom készítményét; lemez papírból (Pappendeckel) két egyenlő, például ezüst talléragyságu karikát s mindenik közepébe kis nyílást vágunk, ezeket egymásra helyezve, sűrűn betekertjük tarka berliu pamuttal, melyet mindig a középső nyíláson bazuok át; ha a karikák oly sűrűn betekertettek, hogy a pamutszál a közep nyíláson már keresztül nem mehet, akkor hegyes étes ollóval a karikák széleit fölmetszük s egy szál vékony zsineggel a középsőnyílásnál jól összekötjük a pamutot s a lemez karikákat eltávolítva, kész a kedves gyöngy lapdáska, mellyel még a legesimtalább gyermek sem ütheti be a drága tükröt.

Ekkép fölékesítve karácsonfánkat nagy virágesszébe helyezzük, melyből moh s télizöld segítségével kis dombocskát alakíthatunk s befejeztük a kedves munkát, melyhez szívből jött tanácsommal én is segédkezett kívánom nyujtani. D—ók.

kereskedhetnek — az egyesek jövedelmek arányához képest, esakis egyenesen adójukat kötelesek leróni, s mi egyéb teher és zaklatásnak sincsenek alávetve: addig azon kereskedelmi és iparágak, melyeknek kenyérkeresete és életfentartása a bor és szesz árulása, — melyek egyébként hazánkban szintén oly terményei, mint bármely más és regale alá nem eső termények — az a nélkül is magára emelt egyenes adók kivül, még külön és pedig a legtöbb esetben az egyenes adót jóval fölülmuló regale díjakat és illetékeket kötelesek viselni, ugy a fennálló szabályzatok szerint, az ennek behajtásával járó és a legnagyobb szigorral egybekötött és alkalmazott zaklatásokat tűrni.

Innen van az, hogy nemesak a főváros területén, hanem országszerte, az ez iránybani kereskedelmi és iparágaink tagjainak száma szemlátomást apad. Ezen sajnos tapasztalat lesújtólag hat, mert a fogyatkozás egyedül a tulterhelhetőség, — és az abból folyó elszegényedés és tönkretűnés — következménye.

Már pedig államgazdászati szempontból, minden adónem egyik fő és elvitázhatatlanul szükséges kelléke, hogy az mérsékelt legyen, és pedig úgy, hogy azt az adófizető tiszta jövedelemből fizetni képes legyen, s hogy ne jusson az adófizető kényszerhelyzetbe, mikép az adó fizetése tekintetéből törzsvagyonát — mely a tulajdonképeni jövedelem forrása — kénytelen legyen megtámadni és apasztani, mert ezzel kapcsolatosan jár az adófizetési képesség csökkenése.

Mindezen most elősorolt indokok, ugy egyenként mint összesen eléggé igazolják a regale-jog mielőbbi rendezésének és országos érdekek megóvása tekintetéből törvényhozás utjáni megoldásának égető szükségességét; minek folytán ezek alapján azon alázatos kérelemmel járunk a mélyentisztelt képviselő-házhoz:

méltóztassék az előterjesztettek alapján — figyelemmel alapos és indokolt kérelmünkre — oda hatni, hogy a maig, még az urbíri viszonyból fenmaradt „Regalejog” az egész országra nézve törvényhozás utján — az ehhez netán szükséges módoszatok megállapítása mellett — végleg rendeztessék — illetőleg, mint a jelenleg fennálló jog- és kulturálapotoknak egyáltalában meg nem felelő intézmény megszüntetessék.

A budapesti regale-jogot gyakorló kereskedelmi és ipartársulatok ezen kérvényt intézték a miniszterhez.

Megyénk háztartása.

Megállapított szükséglet 1881-re 67.460 frt 49 kr. Az új javaslat szerint elő van irányozva 73.470 frt, mely következőleg oszlik el:

A tiszti-, segéd- és kezelő-személyzet fizetése. — I. A központban. — Tiszti személyzet: Alispán 2000, Főjegyző 1400, I. aljegyző 1000, II. aljegyző 800, III. aljegyző — tiszti ügyész 1100, alügyész — főorvos 1000, pénztárnok 1000, alpenztárnok (ellenőr) 800, számvéző 1000, alszámvéző 800, árvászeki elnök 1400, 2 árvászeki ülnök egyenkint 1000, együtt 2000, árvászeki nyilvántartó (közgyám) 800, árvászeki jegyző — árvász. pénztárnok —, árvász. alpenztárnok (ellenőr) —, árvászeki könyvvezető —, árvászeki számvéző —, állatorvos 500, levéltárnok 800, allevéltárnok —, levéltári segéd —, várnagy 500 frt b) Segéd-és kezelő személyzet: Iktató a közigazgatásnál 600, iktató árvászekinél 600, kiadó az árvászekinél 600, 3 írnök 2, 500 frt, 1, 400 együtt 1400, 6 díjnok egyenkint 360, együtt 2160, könyvműz — forint. Összesen 22860 frt — II. A járásokban. 5 szolgabírói egyenkint 1000, együtt 5000, 5 szolgabírói segéd egyenkint 700, együtt 3500, 5 szolgabírói írnök egyenkint 400, együtt 2000, 5 szolgabírói díjnok egyenkint 360 együtt 1800, 5 járási orvos, egyenkint 400, együtt 2000 frt, számvéző — frt. Összesen 14300 forint.

A tiszti-, segéd- és kezelő-személyzet mellékjáruléka. — I. A központban. — Tiszti személyzet: Alispán, lakpénz 700 forint, főjegyző, lakp. 300, I. aljegyző lakp. 200, II. aljegyző lakp. 200, III. aljegyző lakp. —, főorvos uti át. 200, pénztárnok lakp. 300, alpenzt. (ellenőr) lakp. 200, számvéző lakp. 300, alszámvéző lakp. 200, árvászeki elnök lakp. 400, 2 árvászeki ülnök lakp. egyenkint 300, együtt 600, árvászeki nyilvántartó (közgyám) lakp. 200, árvász. jegyző —, árvász. pénztárnok lakp. —, alpenztárnok (ellenőr) lakpénz —, árvászeki könyvvezető lakpénz —, állatorvos, lakpénz 200, levéltárn. lakp. 200, várnagy lakpénz — frt. c) Segéd- és kezelő személyzet. Iktató a közigazgatásnál, lakpénz 150, kiadó az árvászekinél lakpénz 150, 3 írnök egyenkint 100, együtt 300. Összesen 5400 frt. — II. A járásokban. 5 szolgabíró, uti át. egyenkint 150, együtt 750, 5 szolgabírói írnök lakp. egyenkint 100, együtt 500, 5 járási orvos, uti általán egyenkint 150, együtt 750. Összesen 5000 frt.

A közbiztonsági személyzet fizetése és a szolgálk bére. Közbiztonsági személyzet. Csendsbiztos 600. Lovas csendsörök. 5 őrmester egyenkint 360, együtt 1800, 15 közensendör egyenkint 230 együtt 3600 forint, yalag csendsörök, 20 közensendör egyenkint 240, együtt 4800. Összesen 10800 forint. II. Szolgaszemélyzet. Házfelügyelő (kapus) 300, 5 központi hajdu (hivatalszolga, börtönőr) egyenkint 240 fizet. 40 lakpénz, együtt 1400, 7 tiszti hajdu 2, 180, 5, 120, együtt 960, 2 házi szolgálk, egyenkint 200, együtt 400 forint. Összesen 3060.

A közbiztonsági személyzet és a szolgálk mellékjáruléka. Közbiztonsági személyzet. Csendsbiztos lóartási általán 300, lóartási általán, 5 őrmester egyenkint 150, együtt 750, 15 közensendör egyenkint 120 együtt 1800. Lószerevény, a csendsörök lószerevényeinek fentartására —, ruházat, a 90 csendör évi ruhailletménye. Felszerelés. A csendörök laktanyák szerelvényeinek fentartására, együtt 3000, összesen 5850 forint. II. Szolgaszemélyzet. Fegyverzet. A megyei szolgaszemélyzet fegyvereinek fentartására s töltvények beszerzésére. Lószerevény. Lovashajdu lószerevénye fentartására. Ruházat. A 13 tagu szolgaszemélyzet évi ruha-illetményére. Felszerelés. A szolgaszemélyzet szerelvényeinek fentartására 1200 frt. Összesen 1200 forint.

Hivatali helyiségek bérlete. 5 szolgabírói hivatalos helyiségekre á 100 frt együtt 500 frt.

Dologi kiadások. Irodai szükséglet, uti költségek és napidíjak, megyei épületek fentartási költsége, egyéb rendszeresített kiadások, előre nem látott költségek együtt 4500 forint. *)

A len magyerése.

A rostnyerés ezéjából termelt len ritkán ad vetésre alkalmas magot, ép azért az ilyen lenmagot más ezéjra, de nem vetésre használjuk. Leszedhetjük ugyan a rostot erről is, melyet pogácsába gyurva megetethetünk esikő, borju s még disznóval is, előbbinél különösen a keh ellen igen jó szolgálatot tesz. Legjobb magot az oly len ad, melyet tisztán magtermelés ezéjából vetettünk s egész érett állapotában nyűtünk ki. Ilyen lenről a magtokooskát legegyszerűbben egy arra készített s itt e vidéken is használt gerebelen szedik le, azután meg kiterítetik ponyvákra s megszáritva szellős helyre teszik és tavasszal kieséplik vagy hengerezik.

Az ilyen lennek a szára kiáztatható s készíthető ugyan, de rostja durva lévén inkább kőozot ad, mely a munkát sem fizeti ki.

Pár községben e vidéken azt tapasztaltam, hogy a zöld lenről a magtokooskát legeribenezik s kis csomókba rakva füllesztik is, hogy az éretlen mag is barna színt kapjon. Az ilyen mag nagyon természetes csak kis mértékben lehet — ha egyáltalán lehet — esiraképes. Ilyen mag vetésre nem ajánlandó.

A legjobb magyerési módot Belgiumban követik, melyet magam is alkalmaztam. Eljárásom következő volt: Nyöves alkalomával, miután a len markokba a földön kissé meghervadt száradás végett fedél-forma alakban „kis kápolnába” állítottam, melyet következőleg gyakoroltam:

Mint egy 1-2 meter hosszú, alul hegyes középvastagságú sima karót vertem a földbe, melyhez két oldalról két munkás a lent markokba állítja fedél alakba, úgy hogy magvergek egymást keresztezik. Az első markok a karó mellett függőlegesen állnak, a többiek kissé dülő állásba, hogy az által biztosabb állást nyerjen a kápolna. Így rakunk ha hosszú a len 120 marék lent is össze, az utolsó 3-4 markot néhány szállal összekötjük, hogy jobban összeálljon, a nyilas nyitva maradjon s a szél jobban járhatson át a kápolnában. Ha a kápolnával így készen vagyunk, a karót kihuzzuk s más kápolna rakáshoz fogunk.

Ha csak lehetséges a kápolnát az uralgó szél irányába állítjuk, hogy az össze ne döntögesse. Ez által a len és a mag is tökéletesen megszárad, mert, ugy 2-3 nap mulva egy kis izzadság áll be, mely zamatos (szegfü) szagot terjeszt. Ezen lassu izzadás és száradás által a szár fásrésze porhanyóbbá válik, rostja pedig finom és súlyosbá s így egészben értékessé. A mag szintén a lassu száradás folytán egyenletessé lesz az által, hogy a szárákban levő nedv lassan párolog el s így a még folyékony tápanyagokat felveheti, mely által szín és fényben sokat nyer.

A len ezen kis kápolnában 1-3 hétig áll, ez alatt alkalmas időben jól kiszárad, ezután magját leszedjük és kévékbe kötve szárazhelyre fűdél alá tesszük. Több helyen a gerebenezés helyett a bunkózást használják, mint az erdélyi szászok is, s ez által egyszerűsre a cséplést is végzik. Az áztatással nem kell sietni, mert mentől több ideig áll áztatatlan a len, annál finomabb a rostja. Mint fennebb is említett a polyva és fejletlen magvak, melyek a takarítás alkalmával kihullanak, igen jó takarmányt adnak.

*) Mult számunkból tárgyhalmaz miatt maradt ki. Szerk.

A lentermelés fontosabb szabályainak összefoglalása.

E tárgyra vonatkozó közleményekben láttuk, hogy a lentermelés jövedelmezősége, a vetőmag, talaj és égalj minősége, a talaj előkészítése s a vetés és nyöves módja szerint változik. Röviden tehát ismételjük azon felteteleket, melyektől a lentermelés sikere függ:

A len mérsékelt, gyakori esőndes esővel bíró, késői fagyoktól ment éghajlatot kíván.

Mély talaju, homokos agyag vagy gazdag agyagos homokföld, rónás fekvéssel legkedvezőbb.

A talaj előkészítése, különösen a mély szántás még összel eszközözendő, mert a termelés sikere kétes, ha tavasszal kezdjük a talaj előkészítést.

A talaj megmunkálásánál legyünk figyelemmel a gyom elpusztítására.

Fris istálló trágyát a lenföldnek soha adjunk, hanem vesszük azt második vagy harmadik trágyába s csak szükség esetén vegyítsük trágyalével, hamu vagy csontliszttel.

A len jól sikerül új gyeptörésben, löhvre vagy trágyázott zöld bükköny után. Trágyázott gabnafélék vagy kender szinte jó előnyvények.

Lent nem szabad egymásután ugyanazon talajba vetni. Általában 6-9 évi vetés-forgás rá nézve legkedvezőbb.

A vetőmag legyen teljes, érett és tiszta. A jó mag kicsi, telt, fényes, színe világosbarna s hegye kissé görbült és zöldes színű.

A vetőmagot 4-6 év mulva változtatni, azaz felújítani kell s lehetőleg zordonabb vidékről s rozabb talajról beszerezni. A rigai igen ajánlható.

A vetés lehető egyenletesen eszközöltesék, mert csak egyenletes vetés fejlődhetik s teremhet egyenletesen, mi a len sikeréhez legnagyobb fontosság.

Csupán magtermelés ezéjára elegendő 80 liter, rost és magyerésre 100-120 liter és tisztán rostnyerésre 120-140 liter mag holddanként. Erősebb talajban mindig sürűbben vethetünk mint szegény földre.

Minel korábban vethetünk, annál jobb, de a késői fagyok id-jét mégis tanácsos bevárni. Gyomlálni csak akkor kell, ha lenvetésünk gyomos.

Ha lenünket csak rostnyerés végett vettük, azt az első éréfokában nyűjük ki. Oly len, melynek ezéjja rost és magyerés, az a 2-dik éréfokban nyövendő.

A tisztán magyerésre vetett len egészen érett állapotban nyövendő. Nyöveskor a lent osztályozzuk, s gyökéjét rendezzük.

Hírek és vegyesek.

Dec. 17.

A „rimaszombati társadalmi kör” 1881. december hó 18-án (vasárnap)

a „Három Rózsa” vendéglő nagy termében a „Dalárda” és „Műkedvelő társulat” közreműködésével a helybeli gymnasium alaptökejének gyarapítására jótékonyezelu műsört rendez.

Műsorozat:

I. Rész:

1. „A Balaton taván” Fahrbach F.-től., előadja a dalárda.
2. „Tetemre hívás” Arany Jánostól, szavalja Föthi Kovács Béla.
3. „A csendes-vízi rózsza” Abt F.-től, előadja a dalárda nyolez tagja
4. „Kérdés és felelet” Bachstein-től, előadja a dalárda.

Ezt II. rész gyanánt műkedvelői előadás követi:

ANNA.

Dráma 1 felvonásban. Irta Csíki Gergely.

Személyek:

Anna — — — Csider Gizela k. a.
Tornay Bálint — — Szabó Károly ur.
Janka, neje — — Sütő Mariska k. a.
Péter, nagybátyja — Törköly József ur.
Zeréndi Jenő — — Lengyel Soma ur.
Julesa szobaleány — Szügyi Erzsike k. a.

Helyárak: I. rendű ülőhely 80 kr.; II. rendű ülőhely 60 kr.; Földszint 40 kr.; Karzat- és deákjegy 20 kr.

Jegyek előre válthatók: Baksay József urnál.

Kezdeté 8 órkor.

Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag fognak nyugtáztatni.

Az újévi üdvözlétektől városunkban egy lélek sem akarja magát mentesíteni, a miből az következik, hogy Rimaszombatban igen szeretik a gratulációkat nemesak elfogadni, de viszonzni is. Tehát mi is gratulálunk s a viszonzosság elvénél fogva számításokat teszünk az újévre.

— Uj posta. F. hó 16-án Gombaszög

pályaudvarban uj postahivatal lépett életbe, melynek kézbesítési kerületébe Gombaszög és Szilice tartoznak.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Holich Elek körjegyzőt, Forgácsfalva és Drabszög községének részére ideiglenes iskolafelügyelővé nevezte ki.

Halálozás. Károlyi Nep. Jánosné, sz. Jankovich Rozália asszony, e hó 8-án éjjel Gesztetőn meghalt. A sir örök békéje lengjen fölőtte!

— **Bál.** A rimaszombati mészáros ifjuság jövő év január 15-én a „Három Rózsa” nagy termében táncmulatságot rendez.

— **A helybeli dalárda,** buzgó vezetőinek tapintatos tervei szerint, kirándulásokat akar tenni a vidékre, hogy életjelt adjon magáról kisebb városokban is. Helyes, de korai az eszme.

Klenócz nagyközség a keresk. miniszteriumhoz kérvényt intézett, hogy kebelében a legközelebbi időben postahivatal állíttassék fel s hogy a postaközlekedés Nyustától Klenóczon és Kóvován át a szomszéd Nógrádmegye Poltár községben már létező postállomással hozassék összeköttetésbe.

— **Gáspár Imre,** ki Gil Blas név alatt lapunknak fővárosi levelezője lett volna (egy közleményt hoztunk tőle) — f. hó 16-án Székesfehérvárra költözött s újévtől a „Szabadság” cz. lap szerkesztője lesz.

— **A városi tanácsülésben** elhatározott, hogy a Széchenyi-kertet ezután műkertesz fogja gondozni, ki évi fizetést kap; ugyszintén kimondott, hogy újévtől a város külön szülésznot tart.

— **Gömöri Ede** uj söresarnokának megnyitásánál sokan voltak jelen. A izléses és tiszta két fogadó szobából álló helyiség tesszik a szórakozni kívánó közönségnek.

— **Vadászat.** Coburg Fülöp és Ferdinánd hercegek mult héten jöttek a balogi uradalomba s hozzáfogtak, természetesen társaság kíséretében a vadászatokhoz. Szép eredményt produkáltak a sport hősei, 40 vadsertést, 15 rókat, egy nyulat ejtettek el s rövid hajszák után 16 szarvast löttek meg. A vadsertéseket azonnal Bécsbe szállították. Szerdán a két herceg Marány környékére utazott medvékre vadászni. Ha a bécsi katastrófa közbe nem jő, most Rezső trónörökösét üdvözölhetne volna megyénk, ki tervbe vette a gömöri utat s szándékozik a Coburg hercegekkel medvékre vadászni.

— **A vikereszti vásár** a jövő év jan. 9, 10-én fog megtartatni, tehát hétfőn és kedden, mivel maga az ünnep vásár napjára, péntekre esnek. Tudatjuk ezt a vásárlátogató vidéki közönség mihez tartása végett.

— **A virágáros leány vége.** A bécsi Ring színház áldozatai közt olvassuk a Szigligeti Etelka magyar énekesnő nevét is. A szerencsétlenül járt fiatal nőről a következőket írják: Pár éven át egy csinos, szép természetű virágáros leány árulgatta virágait a Belezny-kerti „Orpheum”-ban, több kávéházban, olykor a városligetben is. Nyájas beszédű, csengő hangu leány volt, kivel minden asztalnál szivesen beszélgettek a vendégek. Egyszer férjhez ment s nem árult virágokat. Majd ismét elővette kosarát, vidáman dudolatott s ismét fölkereste régi helyeit. A virágáros asszony nem volt többé oly esevegő, mint ha boldogságát nem találta volna fel házasságában. A virágok árulása közt, midőn dudolatni kezdett, észbe jutott, hogy más is lehetne belőle, nemesak virágáros asszony, kezdett énekelni tanulni s e közben egy német színésszel ismerkedett meg, ki fölkelte benne az ambíziót. A természetben azonban ugrás nincs, a szegény virágáros leány, most már asszony azaz énekesnő, előbb a király-utcai énekes-koremsa helyiségekben lépett föl és tetszett. A színész biztatta, fokozta az ambíziót s a kis igénytelen Etelka fölment Bécsbe impressariójával, fölvette a Szigligeti ragyogó nevet és küszöbére ért annak a szép pályának, melyet remélt. A végzetes tűz fölémészlette a szegény asszony reményét, fölémészlette őt magát.

— **Szerencsétlenség.** E hó 13-án a rozsnói vásárra menet, egy gömör-panyiti ember, aki szarvasmarhát szándékozott venni — Berzétén a szekerre oly szerencsétlenül hágott, hogy az egyik lába beakadván a kerék-küllök közé, ketté tört — ilyen állapotban hozták fel Rozsnóra, ahol dr. Gutlohn kötözte be előrött lábát.

— **A rozsnói jótékony nőegylet** mint egy 60 szegény embert lát el naponkint meleg étellel és részben ruhával. — Ugyanaz Szilveszter estéjén táncszót összekötött közvacsorát szándékozik rendezni.

— **Interpelláció** Rimaszombati tamasfali részében levő erdősz-lak elől a kerítést beljebb vitték, de a ezölőpök, oszlopok mélységes helyeit ugy hagyják. Hajlandó-e a tanács befelvetésüket elrendelni, vagy pedig bevarja, mig ott — könnyű okoknál fogva — szerencsétlenség történik?

A közigazgatási bizottság mult hétfőn megtartott ülésében az alispán jelentéséhez a közbiztonsági állapotot illetőleg hozzá tesszük, hogy mult hóban a rozsnyói járásban két kisebbszéri lopás és egy bankjegyjármítás, a nagyrozeiben egy ludlopás, a rimaszombati-ban egy borju, egy juh, egy sertés és egy hus-lopás, a rimaszombati két kovácsműhely-feltörés és egy juh lopás, végre a tornallyai-ban egy kovácsműhely s egy házfeltörés és egy megtámadással párosult erőszakos lopás követtetett el.

A pelsüci botipar meghonosítása tárgyában örömmel hozhatjuk köz tudomásra, hogy az eddig tett lépéseknek azon eredménye lett, miszerint Jágócsy Péterffy József, miniszteri biztos utasítást nyert a viszonyok tanulmányozására és a tanműhely esetleg azonnali berendezésére.

A két lotto, a bécsi és budapesti, egy időre beszüntetett, a mennyiben az eddigi ügynök Birnstingel Sándor megvált tőlük. — Ujévtől valószínűleg a nagy dohánytözsés veszi át.

Ipartanműhelyek szervezését határozta el a vallás és közokt. miniszter a polgári iskolák mellett. Miután a tanműhelyekben kellően képzett tanerőket kíván alkalmazni, már előre ohajt azok kiképzetéséről gondoskodni. Felhívta az okból a tanfelügyelőket, hogy tegyenek jelentést arról, mely iparágak tanítása volna legokadaltabb a kerületükhöz tartozó polgári-iskolákban. Tudomásunk szerint megyénk tanfelügyelője a faipar tanításán kívül, még a fém és agyag-ipar mellett is nyilatkozott.

A vasipar terén, mint a miskolci kereskedelmi és iparkamra jelentésében olvasuk, megyénk jelentékenyen konkurrált eddig is a keletre. Nem említve az ódi vasgyárnak a fővárosi nagykereskedők által közvetített vaszállítmányait, Leszli Miksa ekéi, Miklóssy József pelsüci ásó és kapáiból, jolsvai kolompokból sok szállítmány ment már Romániába. Ha az összeköttetés biztosítva, a forgalom emelve lesz: a kívánalmaknak elég ívan téve, nem ártana azért ha nevezett kamara forgalmi és kereskedelmi ügynökségek felállításához fogna.

Megették a malacot. H. J. helybeli lakosnak 18 frtot érő malacza elveszett a nyájból s jó ideje nyomára sem lehetett jönni a bünösöknek. E héten Molnár Katalin eseléd kivallotta, hogy a H. J. malacját Molnár Micsi esikós, hírbéd orragzda és Csátár nevű kondásbojtár sikkasztották el, illetőleg a mezőn éjjel megölték s a husát hozták; ő úgy jött rá, hogy egy kocsinénál varrt, ehhez titokban egy drb bős peesenyét küldött Molnár Micsi, tudakozódott, a számát megkérdezte, nem vezett-e el a nyájból valakinek, mire a számadó a rég keresett malacz ellopását kisütötte. . . . Csátár megtudva az árulást, a Rimára menő Molnár Katalint bottal és ököllel majd agyonverte, karját összezúzta, testén, különösen fején 7 sebet ejtett, csak közelben lévő polgár embereknek sikerült az asszonyt a verekedő véres kezei közül kimenteni. A feljelentés megtörtént, de a két bünös megugrott. (Biztosan állítjuk, hogy itthon vannak s orruk alól nevetik a rendőrséget. Szerk.) Megjegyzendő, hogy említett Molnár Micsivel a hatóság se bír, mert azzal fenyegetőzik, hogy kigyújtja „fölpörköli“ a várost.

Rémületes szerencsétlenség sujította Bécest a Ring-színház leégése által. Porrá égett s több száz emberélet esett áldozatul. A halottak számát nem lehet pontosan tudni, egy részük alakatlan tömegbe vagy szénre égett. Állítólag 917 a halott, s ezen felül keresik az eltunteket. Még háboru idejében is megdöbbentő, mikor egyszerre százak esnek el, de elkészülve a halálra, kik után a család életének föltételei nem rázkódnak meg az alapjukban. Itt család-fentartók veszték el, az apával az anya is s otthon kis gyermekek maradtak. A társadalom minden osztálya, minden korból adott áldozatokat e rémes eseménynek, mely csak kivételesen fordulhat elő, még a gyakori színházégekénél is. Itt a legnagyobb gondtalanság, fejvesztettség, tévedés, minden, de minden összetalálkozott, hogy a szerencsétlenséget vérfagyasztóvá tegye. A menekülést csaknem lehetetlen tette, hogy a vész kitérésének pillanatában a gázt elzárták és a sötétségben a megijedt tömeg nem tudott eligazodni. A fájdalmas megdöbbenés a művelt világ minden részében általános, s most mindenütt követelik, hogy a színházak a legszigorubb vizsgálat alá helyezzessenek, mert sokszor ismétlődik, gyászos esetek igazolják, hogy egy pár órai szórakozást hány-szor kell hosszú kerservek árán szerezni meg. Fájdalom, a bécsi áldozatok közt számos magyarországi is van. A kár 1 millióra tehető, maga az igazgató tönkre ment, 80000 frtja veszett el.

Tolvaj vándorló cigányok. A hatóságok által jogosan üldözött vándor cigánysegreg ütött a mult héten a buzatéren tanyát, de rögtön kiadatott ellenük a továbbítási parancs. Hogy üres kézzel ne távozzanak el,

furfangos módon egyik részök verekedést kezdett a „Huszár“ szállóban, s míg a közfigyelem feljük irányult, azalatt kettő kivette a vendéglős „szürke“ lovát s befogta az utazó cigánybarkába s a legnagyobb sebességgel — a mi egy fiakker-lótól esodálatos — végig hajtattak a városon, ki Szabadkának. Két rendőr utánuk sietett, de vagy azért, mert utól nem érheték, vagy mert féltették a bőrkötet, — búsan visszajöttek. A kapitány ügyes taktikából becsukatta az ittmaradtakat, egyet közülök hirmondónak küldött a szürke ló-tolvajok után, aki, — nehogy társai hűsön maradjanak — vissza is hozta a lopott jószágot.

A regálé ügy rendezését, illetve a regálé megszüntetését ohajtó fővárosi kereskedelmi és ipartársulatok küldöttségileg jelentkeztek az igazságügyminiszternél; átadtak egy kérvényt (lapunk mai számában hozzuk) melyet az országgyűléshez is felterjesztettek s a küldöttség vezetője különösen azt hangsúlyozta, hogy a 19-ik század végén egy kulturállamban a szabadipartörvény mellett a regálé jog, a jobbágytság ezen utolsó maradványának további fenntartása nem bir jogosultsággal. Hangsúlyozta továbbá, hogy az állam érdekeire sértő állapot az, hogy míg a külföldi borral, sörrel és szeszes italokkal szabadon kereskedhetni, a belföldivel ez nincs meg engedve. Ezen visszás helyzetet a miniszter is belátta s kijelenté, hogy Kovács Kálmán igazságügyiminiszteri tanácsos éppen a regáléügyet szabályozó munkálat kidolgozásával van megbizva. Elvárjuk.

Rövid hírek: III. Sándor csár levelet kapott, hogy a koronázás napján levegőbe fog röpíteni az egész Moszkva város. — **A színházak** közbiztonsága céljából tüzrendszabályok hoztak életbe. — **Az adófelügyelők** s azok segéd-személyzetének személyjándósága az országban 547.800 frt, — az adóhivataloknál pedig 1.133.111 frt. — **Almásy Miklós** fiatal zongora-virtuóz fényes eredményű hangversenyeket ad a vidéken. — **Gyermek-kávéházat** nyitnak meg Londonban. — **Európában** 1480 színház van állandó használat alatt. — **Besztercebányától** Breznóbányaig egy viczinalis vasut fog építtetni. — **Szinész-kongresszus** van a fővárosban. — **Az országgyűlés** jan. 14-ig lesz elnapolva. — **„Mata fuegos“** nevű tűzoltó eszköz jön divatba a színházaknál. — **A szentesített törvények** ezután nem hirdettetnek ki a képviselőházban.

CSARNOK.

Fokról-fokra.

— Impertinentiák. —

Anna és Én. Anna csinos kis teremtes, lengeteg alak, kerekded arczal. körül ajkakkal, gyöngy fogakkal, tüzes szemekkel. Járása rugós, magatartása elbájoló, gombos cipőkben mozgó piczi lábainak, lejtése elegans, kurta szoknyája ingerlő. — Én elég tisztességes kinézésű vagyok arra, hogy a leányok tölem el ne szaladjanak. Van szemem, orrom, szám, csak a jobb kezem mutatoujjjáról hiányzik a köröm. Tegyük fel, hogy egy kicsit szerelmes vagyok Annába s Anna nem haragszik rám, sőt az ablakon és kerítésen át egy-egy röpke pillantást is megreszkíroz. — Tehát tudtára kell adnom neki, hogy már kezdem jobban szemügyre venni, mint a többi leányt, el-el merülök szemléletébe s bele-szédül a fejem a sok reményteljes vágyak, várakozásokba, hanem: lassan a testtel, mondta egy leányok előtt, mellett és miatt megkopaszodott tanárom. Fokról-fokra! Kezdjük tehát az első lépésön.

Anna valahová megy garde des dames nélkül. Találkozom vele, megszólíthatom:

— Boesánat, de rég ohajtottam e szerencsében részesülni. A kisasszony hiból talán ismer, én Oktondi Titusz vagyok. Megengedi, hogy elkísérem?

— Miért ne. Tessék! . . .
— Szabad karját kérnem?
— Miért ne. Tessék! . . .

Karját karomba öltöm. Az uteza néptelen, nemsokára kerten megyünk át.
— Szép kesztyűje van kegyednek, bizonyára nem helyben vásárolta. Megnézhetem?
— Miért ne. Tessék! . . .

A kesztyűt kigombolom, lehuzom és a kis kacsóra rálehellek egy vajlágyasú csókot . . . (Hiába, mindenben mértéket kell tartanunk, a homlokán egyszerre nem kezdhetem, a szeme másfelé néz, következésképp az ajka sínés rézsut). Itt még valami jut eszembe. Nem értem azokat a fiatal embereket, kik a nyalakodást takarón át is szeretik elvégezni. Úgyan milyen guszpus lehet egy esinos kezét, egy szarvas — ki tudja milyen vastag praczlik által kidolgozott — bőren át megpuszítani. Már én csak a kesztyű alatt kereskedem.

Hol is hagytam? Tudja gólya, de igen: a kis kacsóra rálehellek egy vajlágyasú csó-

tot. Egyet ránt karomon, még csak duzzogásra hajlandó, — felhuzom s begombolom a kesztyűt.]

— Szép kisasszony, ilyen kedves nyakra jobban kell vigyázni, ez a selyem kendő kicsiny, nem takarja be egészen, lám itt is szabadon van . . . czup . . . a szabad helyecskét betöltöm, megmelegítem, hogy Anna torokgyíkot ne kapjon. . . . Egy szót se szól, csak a nyakán pirul el — az a kis szüzi folt — összéb vonja a 4 frtos kendőt. . . . A kertbe érünk.

— Anna nagysám! Hallomásból tudom, hogy szép kegyed néha sirni is szokott, ne tegye, az égre kérem, ezek a napszemek nem könnyezésre valók.

Rám tekint, s napszemét lezárom egy égető — de világért se könyeztető — csókkal. . . .

Mint a felriasztott galamb, szárnyaival esapkodni kezd. Most már igazán duzzog, de még nem haragszik, csak azt kiáltja:

— Uram!

— Ne nehezteljen rám; ilyen okos szemem meg nem eszokolni bün. Azután én nem is a szemét, a lelkét eszokoltam meg, a szem csak a lélek tükre. . . .

— Ön kiállhatatlan kezd lenni, mindjárt otthon leszek már.

— Otthon lesz bájos társnóm, de mondja csak, ugy-e nem haragszik, nem mondja meg senkinek. . . . No nézzen hát reám, korál ajkai igen tetszenek nekem. . . . Szeretném megcsó . . .

Az okos szem tüzsugárt lövell felém, a korál ajkon majd kiszökik a vér, — inkább lehűtöm . . . czup . . .

Karját kirántja . . . „Vérese visongással rohan“ az ajton be . . . „vetni kezét rám senki se merjen“ . . .

Hányszor is eszokoltam meg? Négyyszer. . . . Szent isten! négyyszer megcsókolni egy leányt, a nélkül, hogy szerelmet vallottam volna.

— Pá lelkem! holnap folytatom a második lépésön.

* * *

A leány, ha az első gyónáson, áldozáson tul esik, nem igen törődik már a kathekimussal, talán csak a szerelem kathekimusával, melynek egyes lapjait a szerelmes levelek teszik. Különösen pedig az olyan leány nem igen törődik a kathekimussal, — „mi végre vagyunk a földön“, „mit tesz hinni“ — — aki egy kicsit művelteske is már s kinőtt az ugys bokrorgó szoknyából. Anna bizony művelt is, nemesak magyarul, de németül is tud (a Szepességen tanult), maholnap már mindig csak uszályos ruhában jár, kivéven este.

Igy gondolkoztam, midőn a kathekimus után szerelmes levél írása jutott eszembe. — Hangzik pedig ilyeténképen:

„Szép hölgy! Szeretem. Szeretettől, vagyis szerelemből fogtam tegnap karon, szerelemből merészkedtem megcsókolni hóféhér kacsómat, alabastrom nyakát, igazó szemeit s harmatos ajkát. Boesásson meg a vakmerőnek, hiszen a szerelmes nem tudja, mit eslelekszik. (Dehogy nem tudja, ezt csak gondoltam, de nem irtam be.) Kegyedet látni és nem imádni, kezét fogni és meg nem eszokolni, aesthetikai s erkölesi bün, megtagadása a szépségnek, a jónak és hasznosnak. Tehát én csak aesthetikai s morális kötelességemnek tettem eleget, melyeket helyettem meg-tett volna más. Védszentemre — szent Tituszra — esküszöm, más nőnek a kezén kívül semmijét meg nem eszokoltam, a nyakig, szemig még nem bátorokodtam, az ajk ősi édes gyümölcsét még senkitől nem élveztem. Ne nehezteljen, ne zárjon ki szívéből; ígérem, hogy soha el nem árulom, ha kívánja, megtagadom, hogy ismerem. . . Megboesát? Igen vagy nem? Ha igen, ne függönyözze be ma este az ablakát. Örök hive: O. Titusz.“

Erre a levélre írott választ nem kaptam, hanem teljes őszinteséggel mondom önnek tekintetes olvasó, hogy Anna ablaka azon nap este nem volt befüggönyözve. A befüggönyözetlen ablak vagy megvesztegetett szobaleány által tudtam-e meg — kérdés tárgyát nem képezheti — de pápista hitemre mondom: Anna ugyanazon este az éa levelemen kívül még Dóczy „Csók“-ját olvasta.
(Vége következik.)

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

9013. sz. — A rozsnyói járás szolgabírája országgyűlési képviselővé történt megválasztása folytán hivataláról leköszönvén, ezen üresedésbe jött tisztii állomásnak ideiglenesen helyettesítés útján leendő betöltésére folyó évi decz. 25-ig terjedő pályázat nyitattik, mihez képest az ezen hivatalt elnyerni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat a kitűzött hatánapig Rimaszombat-

ban az alispáni hivatalnál annál inkább adják be, mert a hatánap után beérkezendő folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Rimaszombat, 1881. december 11.

Szontagh, alispán.

Körrendelet.

50200. sz. — A magyar vörös-kereszt egylet előterjesztése szerint, — egyletek és magánosok a vörös kereszt egylet címét jó-tékonycélú mulatságoknál és előadásoknál igen gyakran felhasználták a nélkül, hogy erre a nevezett egylet részéről felhatalmazást nyertek volna. Minthogy ily visszás eljárás mellett előfordulhat: hogy az egylet a közzétett hirdetményben neki biztosított jövedelmet nem kapja meg, de az egyleti czimnek illetékelnek általi használása által a nagy közönség előtt az egylet jó hírneve is könnyen koczkaztathatik.

Ezen szabályellenes eljárás egyáltalában nem lévén megengedhető, felhívom a törvényhatóságot, hogy jövőben nevezett egylet érdekeinek megóvása céljából, a törvényhatóság a veres-kereszt czime alatt rendezendő mulatságokra az engedélyt csakis oly esetekben adja meg, a midőn a rendezők, a helybeli városi, vidéki vagy fiókegylettől már előre kinyert beleegyezést, illetőleg felhatalmazást bemutatják. Oly helyeken, hol fiókegyletek még nem alakultak, a rendezőség által engedély kinyerése végett a központi igazgatóság lesz megkeresendő.

Miről a törvényhatóságot tudomás és megfelelő további intézkedés végett ezennel értesitem. — Kelt Budapesten, 1881. évben.

Tisza.

Körrendelet.

47933 sz. — Az illetékkiszabási hivataloknak a bélyegcsontkísítási leletek alapján a magyar korona területén kívül lakó felek terhére előírandó illetékek megszabása iránti illetősége tárgyában felmerült kételyek eloszlatása és egyöntetű eljárás elérése céljából a m. kir. pénzügyminiszter úr a pénzügyigazgatóságokhoz és illetékkiszabási hivatalokhoz folyó évi szeptember 25-én 60008. szám alatt menesztett körrendeletben vonatkozóan az 1881. évi XXXIV. t. cz. 1. §. f) pontjának rendelkezésére az idézett törvény 3. §-a alapján kijelentette, hogy az illeték rövidítésekről felvett hivatalos leletek alapján járó illeték oly esetekben, midőn a fizetni kötelezett felek a magyar korona területén kívül laknak, a leletet felvevő hatóság székhelyére nézve illetékes kiszabási hivatal által szabadok meg.

Miről a törvényhatóságot a mondott miniszter úr megkeresése folytán tudomás és mihez tartás végett értesitem.

Kelt Budapesten, 1881. évben.

A miniszter megbízásából

Lukács György, minisztr. tanácsos.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1881.

decz. hó 17-én tartott hetivásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

Buza hectoliterenkint	8.55	8.50
Feles	7.50	—
Rozs	7.05	6.90
Árpa	5.—	4.80
Zab	2 —	1.85
Kukoricza	5.—	4.85
Bab	12.00	9.00
Kása	14.00	12.00
Burgonya	2.15	2—
Buza métermázsankint	10.50	10.30
Feles	9.—	8.50
Rozs	8.—	7.50
Árpa	6.50	6.00
Zab	6.50	6.00
Széna, kötött	—	1.95
Tak. szalma	—	0.50
Alom-szalma	—	0.35
Zsúp-szalma	—	1.05

Szerkesztői üzenetek.

Iván Igaza van, a mi karácsonfánkat csak a közönség népesítheti be.

B. S. Köszönjük ragysá l szíveségét; a szép kézből máskor is kérünk.

T. E. Levelünk megy.

Dr. B. I. Melegen köszönjük. Egy kérdésünk van, amit zártan terjesztünk fel.

G. I. Sajnos, ha már megtörtént. Sok szerencsét! A es. példányt kérjük.

Cupidó Kívánsága ki lesz elégitve mához egy hétre, akkor hozzuk.

Z—i. Az ígért szép szó . . . . .

B. E. Megátogatsz-o ünnepekig?

Os. M. Későn vettük, a min esodálkozunk A kollega megelőzött, azért nem hozhatjuk most.

R. E. A változás csak a publikumot fogja érlelni. Ujévkor látja feleletünket.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Fóthi Kovács Béla.